A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2005. szeptember 8. *

A C-40/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Korkein oikeus (Finnország) a Bírósághoz 2004. február 3-án érkezett, 2004. január 30-i határozatával terjesztett elő az e bíróság előtt

Syuichi Yonemoto

ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), Juhász E. és M. Ilešič bírák,

főtanácsnok: L. A. Geelhoed,
hivatalvezető: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. január 13-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: finn.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— Syuichi Yonemoto képviseletében P. Jäntti, asianajaja,

— a Virallinen syyttäjä (ügyészség) képviseletében J. Kivistö, a helsinki elsőfokú bíróság melletti ügyész,

— a finn kormány képviseletében T. Pynnä, meghatalmazotti minőségben,

— a francia kormány képviseletében G. de Bergues és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

— Európai Közösségek Bizottsága képviseletében B. Schima és P. Aalto, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. március 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló, 1998. június 22-i 98/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 207., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 349. o.), valamint az EK 28. és az EK 30. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet S. Yonemoto ellen indított büntetőeljárásban terjesztették elő, aki olyan gép importőrének képviselője, amelynek egyik használója súlyos sérüléseket okozó munkahelyi balesetet szenvedett.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 98/37 irányelv megállapítja a gépekre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Az irányelv felváltja és egységes szerkezetbe foglalja a többször módosított, a gépekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. június 14-i 89/392/EGK tanácsi irányelvet (HL L 183., 9. o.).

4 A 98/37 irányelv 2. cikkének (1) és (2) bekezdése előírja:

„(1) A tagállamok minden megfelelő intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy az ennek az irányelvnek a hatálya alá tartozó gépeket és biztonsági berendezéseket csak akkor lehessen forgalomba hozni vagy üzembe helyezni, ha a megfelelő üzembeállítás és karbantartás, illetve a rendeltetésszerű használat esetén nem veszélyeztetik a személyek egészségét vagy biztonságát, és adott esetben a háziállatokat vagy a tulajdont.

(2) Ez az irányelv nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy a Szerződés megfelelő figyelembevétele mellett megállapítsák az általuk szükségesnek tartott követelményeket annak biztosítására, hogy a személyek, és különösen a munkavállalók az érintett gépek vagy biztonsági berendezések használata során védelemben részesüljenek, feltéve, hogy ez nem okozza ezen gépek és biztonsági berendezések olyan mértékű változását, amit ez az irányelv nem rendez."

5 Ezen irányelv 3. cikke szerint:

„Az ennek az irányelvnek a hatálya alá tartozó gépeknek és biztonsági berendezéseknek meg kell felelniük az I. mellékletben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek."

6 Az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdése kifejti:

„(1) A tagállamok nem tiltják meg, nem korlátozzák vagy akadályozzák meg az ennek az irányelvnek megfelelő gépek és biztonsági berendezések forgalomba hozatalát és üzembe helyezését a saját területükön."

7 Ugyanezen irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A tagállamok ennek az irányelvnek a rendelkezéseivel, így a II. fejezetben foglalt, a megfelelőség ellenőrzésére vonatkozó eljárásokkal teljesen összhangban lévőnek tekintik a következőket:

— a CE-jelöléssel ellátott gépek, amelyek rendelkeznek a II. melléklet A. pontja szerinti megfelelőségi nyilatkozattal,

— a II. melléklet C. pontja szerinti EK-megfelelőségi nyilatkozattal rendelkező biztonsági berendezések.

Harmonizált szabványok hiányában a tagállamok minden általuk szükségesnek tartott lépést megtesznek, hogy az érintett felek tudomására hozzák a létező nemzeti műszaki szabványokat és leírásokat, amelyek fontosak vagy lényegesek az I. mellékletben található alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelmények megfelelő alkalmazásához.

(2) Amikor egy harmonizált szabványt, amelyre vonatkozóan a hivatkozás az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* közzétételre került, honosító nemzeti szabvány egy vagy több alapvető követelményt magában foglal, az ezzel a szabványnyal összhangban gyártott gépeket és biztonsági berendezéseket úgy kell tekinteni, mint amelyek megfelelnek a vonatkozó alapvető követelményeknek.

A tagállamok közzéteszik a harmonizált szabványokat honosító nemzeti szabványokra vonatkozó hivatkozásokat.

[...]"

8 A 98/37 irányelv 7. cikke előírja:

„(1) Amikor egy tagállam megállapítja, hogy:

— egy CE-jelöléssel ellátott gép,

vagy

— egy EK-megfelelőségi nyilatkozattal ellátott biztonsági berendezés

rendeltetésszerű használata esetén veszélyeztetheti a személyek biztonságát, és adott esetben a háziállatokat és vagy tulajdont, meghoz minden megfelelő intézkedést, hogy ezt a gépet vagy biztonsági berendezést a forgalomból kivonja, forgalomba hozatalát, üzembeállítását vagy használatát megtiltsa, vagy szabad mozgását korlátozza.

A tagállamok minden ilyen intézkedésről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot, megjelölve az ilyen döntés indokát [...]

[...]

(3) Amennyiben:

— egy nem megfelelő gépet CE-jelöléssel láttak el,

— egy nem megfelelő biztonsági berendezés EK-megfelelőségi nyilatkozattal rendelkezik,

az illetékes tagállam megfelelő lépéseket tesz mindazok ellen, akik a jelölést elhelyezték, vagy a nyilatkozatot tették, és erről tájékoztatja a Bizottságot, valamint a többi tagállamot.

[...]"

9 Az említett irányelv 8. cikke elrendeli:

„(1) Annak tanúsítására, hogy a gépek és biztonsági berendezések megfelelnek ennek az irányelvnek, a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének minden legyártott gép vagy biztonsági berendezés vonatkozásában a II. melléklet megfelelő A. vagy C. pontjában foglalt minta szerinti EK-megfelelőségi nyilatkozatot kell tennie.

Ezen túlmenően, a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének kizárólag a gépet CE-jelöléssel kell ellátnia.

(2) A forgalomba hozatal előtt a gyártó vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselője:

[...]

b) ha a IV. melléklet hivatkozik a gépre, és a gyártó nem felel meg, vagy csak részben felel meg az 5. cikk (2) bekezdése szerinti szabványoknak, vagy ha ilyen szabványok nincsenek, a gép egy példányát a VI. mellékletben említett EK-típusvizsgálat céljából rendelkezésre bocsátja;

[...]

(4) [...]

A (2) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés c) pontja harmadik francia bekezdésének alkalmazása esetén az EK-megfelelőségi nyilatkozat az EK-típusvizsgálaton részt vett mintával való megfelelőséget igazolja.

[...]"

10 A 98/37 irányelv I. mellékletének 1.7.3. pontja előírja, hogy minden gépen olvashatóan és maradandóan fel kell tüntetni bizonyos adatokat, azaz a gyártó nevét és címét, a CE-jelölést, a sorozat vagy a típus megnevezését, adott esetben a sorozatszámot, a gyártás évét. Ugyanezen pont szerint a gépen szintén fel kell tüntetni a típusára vonatkozó és a biztonságos üzemeltetéshez szükséges minden információt (például az egyes forgó elemek legnagyobb fordulatszámát).

11 Ezen irányelv I. melléklete 1.7.4. pontjának a)–d) alpontja előírja:

„a) Minden géphez mellékelni kell használati utasítást [...].

b) A használati utasítást a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének, a Közösség valamelyik nyelvén kell összeállítania. Üzembe helyezéskor minden géphez mellékelni kell a használati utasítás fordítását annak az országnak a nyelvén vagy nyelvein, ahol a gépet használni fogják, és mellékelni kell az eredeti nyelven készült használati utasítást is. Ezt a fordítást a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének vagy a gépet a szóban forgó területre szállító személynek kell biztosítania. [...]

c) A használati utasításnak tartalmaznia kell az üzembe helyezéshez, karbantartáshoz, felügyelethez, a megfelelő működés ellenőrzéséhez szükséges rajzokat és diagramokat, és adott esetben, a gép javításához szükséges rajzokat, diagramokat, és minden, különösen a biztonságot érintő hasznos utasítást.

d) A gépet ismertető bármely írásos anyag, nem lehet ellentétben a használati utasítás biztonsági szempontjaival. [...]"

12 A 98/37 irányelv II. mellékletének A. része kifejti:

„Az EK-megfelelőségi nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

— a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének nevét és címét [...],

— a gép leírását [...],

— minden vonatkozó előírást, aminek a gép megfelel,

— adott esetben a bejelentett szervezet nevét és címét és az EK-típusvizsgálati tanúsítvány számát,

[...]

— adott esetben a harmonizált szabványokra való hivatkozást,

— adott esetben az alkalmazott nemzeti műszaki szabványokat és leírásokat,

— annak a személynek vagy meghatalmazott képviselőinek az adatait, akit a gyártó nevében történő aláírásra felhatalmaztak."

13 Az említett irányelv II. melléklete A. része 1. oldalának alján szereplő lábjegyzet szerint:

„Ezt a nyilatkozatot ugyanazon a nyelven kell elkészíteni, mint az eredeti használati utasítást [...], gépelt vagy kézzel, nyomtatott betűkkel írt formában. A nyilatkozathoz mellékelni kell annak az országnak valamelyik hivatalos nyelvén készült fordítást, ahol a gépet használni fogják. Ezt a fordítást azonos feltételek szerint kell elkészíteni, mint a használati utasítás fordítását."

A nemzeti szabályozás

14 A munkabiztonságról szóló törvény („työturvallisuuslaki") 40. cikkének az alapügy tényállásának bekövetkezése időpontjában hatályos változata a következőképpen fogalmaz:

„A gép, a szerszám vagy más technikai berendezés gyártója, importőre vagy eladója vagy bármely személy, aki ilyen tárgyat forgalomba hozatala vagy használata céljából átruház, köteles ügyelni a következőkre:

1) ez a tárgy a forgalomba hozatala vagy az ebben az országban való használata céljából való leszállításakor nem jár a rendeltetésének megfelelő használat során balesetveszéllyel vagy az egészség veszélyeztetésével;

2) a tárgyat az arra vonatkozó különleges szabályozás rendelkezéseinek megfelelően tervezték, gyártották és adott esetben ellenőrizték; továbbá

3) a tárgy el van látva a szokásos használatához szükséges biztonsági berendezésekkel, valamint a márkajelzéssel és a szabványoknak való megfelelőségét igazoló más megjegyzéssel.

Az eszközt a felszereléséhez, használatához és a karbantartásához szükséges megfelelő utasításokkal kell ellátni. Ezen utasításoknak tartalmazniuk kell adott esetben a tárgy tisztítására, javítására és szokásos beállítására vonatkozó utasításokat és a szokásos funkciózavar esetén követendő eljárásokat. A biztonsági berendezések tervezésénél figyelembe kell venni ezen feladatok teljesítését."

15 A finn büntető törvénykönyv szerint e rendelkezések szándékos vagy gondatlan megsértése a munka biztonsága elleni vétségként, gondatlanságból elkövetett emberölésként, gondatlanságból elkövetett testi sértésként, súlyos gondatlanságból elkövetett emberölésként, súlyos gondatlanságból elkövetett testi sértésként büntethető.

16 A büntetőjogi szankciókon kívül a munka biztonságáról szóló törvény 40. cikkében előírt kötelezettségek be nem tartása a kártérítésről szóló törvény (vahingonkorvauslaki) szerint az okozott kár megtérítésének kötelezettségével jár.

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

17 Az Ama-Prom Oy társaság, amelynek S. Yonemoto úr a vezérigazgatója, gépek, köztük présgépek importjával foglalkozik. 1995-ben az Ama-Prom Oy behozott Finnországba egy Franciaországban az Amada Europe nevű francia társaság által gyártott présgépet, és eladta a Peltitarvike Oy nevű finn társaságnak.

18 Ez a présgép a behozatalkor el volt látva a CE-jelöléssel. A gyártó a következőképpen megfogalmazott megfelelőségi nyilatkozatot készítette a gép számára:

„Az alulírott gyártó, az AMADA EUROPE [cím] tanúsítja, hogy a lentebb megjelölt berendezés: ITS2 típusú B50412 sorozatszámú 80.25 hidraulikus présgép eleget tesz a rá vonatkozó szabályoknak:

— európai utalás: 89/392/EGK irányelv

— európai szabványok: EN 292-1., EN 292-2., EN 294., EN 349., EN 418., EN 457., EN 60204.

Az AIF/S, amely a munkaügyi minisztérium 1992. augusztus 11-i határozata alapján felhatalmazott szervezet, 384-090A-0004-11-94 (AIF/S-szám) szám alatt, 1994. november 8-án típusellenőrzött EK-megfelelőségi igazolást adott az ITS2 típusú gépre."

19 A Helsingin käräjäoikeus (helsinki elsőfokú bíróság) azonban e gép vonatkozásában a következő tényállást állapította meg:

— Amikor a kulccsal kezelhető kapcsolót a 2. pozícióba helyezték, a gép a pedál segítségével teljes fordulatszámon tudott működni.

— Az azonnali leállító szerkezet megnyomása csak a vezérlést működtető áramot kapcsolta ki, de a gép feszültség alatt maradt, és a hidraulikus pumpa tovább működött.

— Az azonnali leállító szerkezet nyomógombjai lenyomásukkor kevesebb mint egy milliméternyire nyíltak ki. Több milliméternyire le kellett még nyomni a fogantyút a záró pozíció eléréséhez. Az azonnali leállító szerkezet merev volt.

— A gép használati utasítását nem teljeségében finn nyelven fogalmazták. A vezérlőpanel nem felelt meg a használati utasításban szereplő vázlatnak, és ez utóbbi túl rövid és hiányos volt ahhoz, hogy a gépet teljes biztonságban lehessen használni.

— A gép szokás szerint pedál segítségével működésbe hozott nyitott eszközzel működött magas üzemi sebességgel, jóllehet nem volt felszerelve a kezek károsodását megakadályozó védőberendezéssel a kétkezes vezérlésen kívül, amely általában nem volt használatos a Peltitarvike Oy vállalkozás által elfogadott munkamódszerek szerint.

— Az azonnali leállító szerkezetet a szerszámlemezek cseréje során a gép leállítására használták, ami majdnem mindennapi rutingyakorlat volt, bár a szerkezetet nem erre tervezték. A biztonság garantálására ki kellett kapcsolni az áramot, vagy alacsony üzemi sebességet kellett választani a vezérlőpanelen lévő kulcskapcsolóval.

20 1998. november 17-én Raine Pöyry, a Peltitarvike Oy vállalkozás alkalmazottja súlyos balesetet szenvedett a munkahelyén, amikor segített Urpo Pursiainen művezetőnek az alapügyben szereplő présgép lemezeinek cseréjénél. U. Pursiainen a lemezcsere érdekében megnyomta az azonnali leállító szerkezetet, hogy kikapcsolja az áramot. E művelet során R. Pöyry figyelmetlenségből a lábával megérintette a gép pedálját. Bár az azonnali leállító szerkezet kikapcsolta az áramot, a pedálra kifejtett nyomás hirtelen nyomó elmozdulást idézett elő, amely levágta R. Pöyry lemezek közé került nyolc ujját.

21 Az ügyben eljáró Helsingin käräjäoikeus S. Yonemotót 30 napi tétel pénzbírságra ítélte a munkabiztonságról szóló törvény 40. cikkének megsértése és gondatlanságból elkövetett testi sértés miatt, és kötelezte, hogy kártérítés címén fizessen meg R. Pöyrynek 26 953,80 euró összeget. Ez a bíróság a Peltitarvike Oy társaság igazgatóját és U. Pursiainent is elítélte ugyanezen törvény megsértése és gondatlanságból elkövetett testi sértés miatt, és őket is kötelezte R. Pöyry kárának megtérítésére.

22 A fellebbezési eljárásban S. Yonemoto elítélését a Helsingin hovioikeus (helsinki fellebbviteli bíróság) megerősítette. Ez a bíróság S. Yonemotót 50 napi tétel bírságra és kártérítés címén 21 908,16 euró összeg megfizetésére kötelezte.

23 A käräjäoikeus és a hovioikeus azon az álláspontón voltak, hogy S. Yonemoto az importőr képviselőjének minőségében részben felelős volt a balesetet okozó hiányosságok miatt, amelynek a R. Pöyry az áldozata lett. E bíróságok szerint az importőr köteles ügyelni arra, hogy a leszállított és használatba vett gépek tervezése és gyártása megfeleljen a hatályos szabályoknak. Ahhoz, hogy teljesen eleget tegyen ennek a gondossági kötelezettségnek, nem elegendő, hogy a gép el van látva a CE-jelöléssel, és a gyártó írásban biztosítékot ad arra, hogy a gép megfelel a hatályos szabványoknak.

24 S. Yonemoto fellebbezést nyújtott be a Korkein oikeushoz (legfelsőbb bíróság) amelyben büntetőjogi elmarasztalásának és kártérítésre kötelezésének hatályon kívül helyezését kéri. Másodlagosan az ítéletekben szereplő büntetés enyhítését és a kártérítés összegének csökkentését kéri.

25 S. Yonemoto vitatja azt az álláspontot, hogy maga az importőr köteles megbizonyosodni arról, hogy egy gépet az elismert szabványok szerint terveztek és gyártottak, amennyiben az el van látva CE-jelöléssel és megfelelőségi nyilatkozattal, és csatolták hozzá a használatára és karbantartására vonatkozó utasításokat. S. Yonemoto úgy véli, hogy a finn közigazgatási és igazságszolgáltatási hatóságok az EK 28. cikk megsértése nélkül nem követelhetik, hogy egy importőr Finnországban ellenőriztessen egy másik tagállamban jóváhagyott és CE-jelöléssel ellátott géptípust. Az importőr kötelezettsége annak biztosítására korlátozódik, hogy a gyártó tanúsíttatta-e a közösségi szabványok szerint az érintett géptípust egy jogosultsággal rendelkező szervezettel, a leszállított gépet ellátta-e CE-jelöléssel, mellékelt-e hozzá használati utasítást és karbantartási útmutatót, és kiállított-e megfelelőségi nyilatkozatot.

26 Mivel kétség merült fel abban a vonatkozásban, hogy a tagállam egy gép importőrét kötelezheti-e annyira kiterjedt kötelezettségekre, mint amelyeket a munka biztonságáról szóló törvény 40. cikke ír elő, a Korkein oikeus úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Tekintettel többek között a 98/37 [...] irányelvre és az EK 28. és 30. cikkre, milyen korlátokat határoz meg a közösségi jog a biztonsághoz kapcsolódó jellemzőkre vonatkozó azon kötelezettségek tekintetében, amelyeket a nemzeti jogrend előírhat egy CE-jelöléssel rendelkező gép importőrének (vagy az értékesítési lánc másik piaci szereplőjének)

— a gép értékesítését megelőzően és

— ezen értékesítést követően?

2) Közelebbről, a következő kérdések igényelnek magyarázatot:

a) Milyen mértékben és milyen feltételekkel teszi lehetővé a közösségi jog a biztonság vonatkozásában a cselekvési vagy ellenőrzési kötelezettség előírását egy CE-jelöléssel ellátott gép importőre (vagy az értékesítési lánc másik piaci szereplője) számára?

b) A jelen esetben a biztonság területén megjelenő hiányosság rendelkezett-e, és ha igen milyen kihatással az importőr (vagy az értékesítési lánc egy másik gazdasági szereplője) számára előírt kötelezettségekre a közösségi jog szempontjából?

c) A munka biztonságáról szóló törvény 40. cikkének [a jelen ítélet 14. pontjában ismertetett] rendelkezései ellentétesek-e – és az adott esetben milyen vonatkozásban — a közösségi joggal, tekintettel e kötelezettségek be nem tartásának [az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban részletesen] leírt [és a jelen ítélet 15. és 16. pontjaiban összefoglalt] büntetőjogi és polgári jogi következményeire?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

27 Bevezetésként emlékeztetni kell, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében nem a Bíróság feladata, hogy a nemzeti jog rendelkezéseinek a közösségi joggal való összeegyeztethetőségéről döntsön.

28 A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kéri a Bíróságtól, hogy egyrészt fejtse ki a 98/37 irányelv, valamint az EK 28. és az EK 30. cikk által valamely tagállamban

gyártott és egy másik tagállamba behozott gép importőre számára előírt kötelezettségeket, és másrészt a tagállam által e kötelezettségek megsértése miatt kiszabható szankciókat. Először az importőr kötelezettségeit kell megvizsgálni.

Az importőr kötelezettségei

29 Hangsúlyozni kell, hogy a jelen kérdés vizsgálata csak a valamely tagállamban gyártott és egy másik tagállamba behozott gép importőrének a helyzetére vonatkozik. A 98/37 irányelv rendszere szerint ezt a helyzetet meg kell különböztetni az Európai Közösségbe az azon kívül gyártott gépet behozó importőr helyzetétől. A jelen ítéletnek nem célja ez utóbbi helyzet vizsgálata.

30 Ami a 98/37 irányelv időbeli alkalmazásának vizsgálatát illeti, az irányelv (1) és (25) preambulumbekezdéséből, 14. cikkéből és VIII. mellékletének B. részéből következik, hogy az irányelv egységes szerkezetbe foglalja a többször módosított 89/392 irányelvet, és hogy a 89/392 irányelv és az azt módosító irányelvek átvételére és alkalmazására vonatkozó határidők tekintetében nem érinti a tagállamok kötelezettségeit. Jóllehet az alapügyben érintett kötelezettségek a 89/392 irányelvből vagy az azt módosító irányelvekből következnek, a 98/37 irányelv 14. cikkének második bekezdése előírja, hogy a hatályon kívül helyezett irányelvekre történő hivatkozásokat úgy kell értelmezni, mint az ez utóbbi irányelv megfelelő rendelkezéseire történő hivatkozásokat.

31 A 98/37 irányelv (2), (6), (7) és (9) preambulumbekezdése értelmében biztosítani kell a gépek szabad mozgását a belső piacon, és teljesíteni kell az ezekre a gépekre

vonatkozó, meglévő nemzeti kötelező és alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket a megfelelőségi tanúsítványoknak és nemzeti tanúsítványrendszereknek egy harmonizált rendszerrel való felváltásával. Ebből a célból többek között az említett irányelv 3. cikkében és I. mellékletében olyan alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket sorol fel, amelyeket a tagállamokban gyártott gépeknek és biztonsági berendezéseknek teljesíteniük kell. Ugyanezen irányelv 4. cikke szerint a tagállamok nem korlátozhatják az ezen alapvető követelményeknek megfelelő gépek és biztonsági berendezések forgalomba hozatalát.

32 A 98/37 irányelv 5. cikke szerint ezen irányelvvel teljesen összhangban lévőnek kell tekinteni az CE-jelöléssel ellátott és EK-megfelelőségi nyilatkozattal rendelkező gépeket.

33 Ezen irányelv 8. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének a gépet CE-jelöléssel kell ellátnia, és EK-megfelelőségi nyilatkozatot kell tennie.

34 A 98/37 irányelv (20) preambulumbekezdéséből következik, hogy általában fennmarad a gyártók egyedüli felelőssége, hogy gépeiknek a jelen irányelvben megállapított, alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelőségét igazolják.

35 Az említett irányelv (21) preambulumbekezdése szerint azonban, bizonyos géptípusoknál, amelyeknél magas a kockázati tényező, szigorúbb tanúsítási eljárás kívánatos. Ez a helyzet az alapügyben szereplőhöz hasonló présgépek esetében.

36 Ugyanis a 98/37 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének b) pontja elrendeli, hogy „a forgalomba hozatal előtt a gyártó [...], ha a IV. melléklet hivatkozik a gépre, vagy ha nincsenek [harmonizált] szabványok, a gép egy példányát a VI. mellékletben említett EK-típusvizsgálat céljából rendelkezésre bocsátja".

37 A présgépekre a 98/37 irányelv IV. melléklete A. részének 9. pontja vonatkozik. A Bírósághoz eljuttatott információk szerint a présgépekre vonatkozó harmonizált szabványt, azaz az EN 12622 szabványt csak 2001 szeptemberében fogadták el, azaz az alapeljáráshoz vezető baleset időpontját követően. Ebből következően az alapügyben szereplőhöz hasonló gépet ugyanazon irányelv VI. mellékletében előírt EK-típusvizsgálatnak kell alávetni.

38 Az említett VI. melléklet 1. pontja értelmében az EK-típusvizsgálat az az eljárás, amelynek során egy „bejelentett szervezet" elnevezésű harmadik szervezet megállapítja és tanúsítja, hogy a gépnek egy példánya eleget tesz a 98/37 irányelvben foglalt rendelkezéseknek.

39 Ugyanezen melléklet 2. pontja szerint az EK-típusvizsgálat iránti kérelmet a gyártó a bejelentett szervezethez a műszaki dokumentációval és a tervezett gyártásnak megfelelő géppel együtt nyújtja be. Miután ez a szervezet kiállította az EK típustanúsítványt, a gyártó a 98/37 irányelv 8. cikke (4) bekezdésének második albekezdése és a II. melléklete A. részének negyedik franciabekezdése alapján köteles ezt a tanúsítványt a minden ilyen típusú gép esetében kiállított EK-megfelelőségi nyilatkozatban megemlíteni, és ebben a nyilatkozatban igazolni, hogy az érintett gép megfelel az EK-típusvizsgálaton részt vett mintának.

40 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy az alapeljárásban szereplő gép el volt látva CE-jelöléssel, és hogy a gyártó, az Amada Europe, mellékelt

ehhez a géphez EK-megfelelőségi nyilatkozatot, amely megemlít egy AIF/S nevű szervezet által kiállított EK-típustanúsítványt.

41 Az említett határozatból szintén következik, hogy ez a gép több szempontból veszélyes volt annak ellenére, hogy CE-jelölést viselt, és mellékeltek hozzá EK-megfelelőségi nyilatkozatot. A központi kérdés az, hogy a 98/37 irányelv rendelkezései szerint az említett gép importőrét terheli-e a felelősség ezen állapot következményeiért.

42 Akár az önállóan eljáró gyártó állapítja meg a megfelelőséget, akár bejelentett szervezet részvételével kerül erre sor a 98/37 irányelv VI. melléklete alapján, ez az irányelv a gyártó számára előírja azt a kötelezettséget, hogy kiállítson egy EK-megfelelőségi nyilatkozatot, és az érintett gépet ellássa CE-jelöléssel.

43 Ezenkívül ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy ha egy nem megfelelő gépet CE-jelöléssel láttak el, az illetékes tagállam megfelelő lépéseket tesz „mindazok ellen, akik a jelölést elhelyezték", azaz a gyártó ellen.

44 Az említett irányelv rendszerének, és többek között a 7. cikke (3) bekezdésének nem felel meg, hogy többszörözzék azon személyek számát, akik felelőssé tehetők a gépek megfelelőségéért.

45 Ugyanis az irányelv alapvető célja, hogy egyszerűsítse a gépek megfelelőségének megállapítására vonatkozó részletes szabályokat abból a célból, hogy amennyire

lehetséges, biztosítsa szabad forgalmazásukat a belső piacon. Ezt a célt akadályozná, ha a gyártónál lejjebb elhelyezkedő piaci szereplők, többek között az egyik tagállamból a másikba gépeket behozó importőrök szintén felelőssé tehetők a gépek megfelelőségéért.

46 A 98/37 irányelv tehát megtiltja azon nemzeti intézkedések alkalmazását, amelyek előírják egy importőr számára – aki valamely tagállamba egy másik tagállamban gyártott olyan gépeket hoz be, amelyek el vannak látva CE-jelöléssel és amelyekhez mellékeltek EK-megfelelőségi nyilatkozatot –, hogy ügyelnie kell arra, hogy ez a gép megfeleljen az említett irányelvben meghatározott alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.

47 Az bizonyos, hogy a valamely tagállamban gyártott és egy másik tagállamba behozott gépek importőrei számára a 98/37 irányelv alapján elő lehet írni bizonyos kötelezettségeket.

48 Ebből a szempontból ez az irányelv az I. melléklete 1.7.4. pontjának b) alpontjában előírja, hogy üzembe helyezéskor minden géphez mellékelni kell a használati utasítás fordítását annak az országnak a nyelvén vagy nyelvein, ahol a gépet használni fogják, és mellékelni kell az eredeti nyelven készült használati utasítást is. Ezt a fordítást a gyártónak vagy a gépet a szóban forgó területre szállító személynek kell biztosítania. Hasonlóképpen az említett irányelv II. melléklete A. részének lábjegyzetében szereplő EK-megfelelőségi nyilatkozathoz, mellékelni kell annak a használati utasítással azonos feltételek szerint elkészített fordítását annak az országnak a nyelvén vagy nyelvein, ahol a gépet használni fogják. Ebből következik, hogy valamely tagállami jogszabály a 98/37 irányelv szerint előírhatja egy gép importőre számára azt a kötelezettséget, hogy a használati utasítást ezen állam nyelvére vagy nyelveire lefordítsa, valamint hogy az EK-megfelelőségi nyilatkozatot az említett állam nyelvére vagy nyelveire lefordítsa.

49 Ezenkívül, tekintettel az importőr elhelyezkedésére az értékesítési láncban, a 98/37 irányelvvel összeegyeztethetőnek kell tekinteni, hogy a tagállamok az importőrtől megkövetelik annak ellenőrzését, hogy az érintett gép el van-e látva CE-jelöléssel és az ezen irányelv I. mellékletének 1.7.3. pontjában előírt többi jelöléssel, amelyek tartalmazzák az említett gép biztonságos üzemeltetéséhez szükséges valamennyi információt, például az egyes forgó elemek legnagyobb fordulatszámát.

50 A 98/37 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok minden megfelelő intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy az ennek az irányelvnek a hatálya alá tartozó gépeket csak akkor lehessen forgalomba hozni, ha nem veszélyeztetik az egészséget vagy a biztonságot.

51 A tagállamok számára előírt e piacfelügyeleti kötelezettség kontextusában az említett irányelv 2. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az irányelv nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy a Szerződés megfelelő figyelembevétele mellett megállapítsák az általuk szükségesnek tartott követelményeket a személyvédelem biztosítására az érintett gépek használata során.

52 Ebből következik, hogy a tagállamok az importőrök számára együttműködési kötelezettségeket írhatnak elő a piacfelügyelet terén, mint például a tájékoztatási kötelezettség. Az alapügyben szereplőhöz hasonló baleset esetén a tagállam előírhatja az importőr számára, hogy valamennyi szükséges információval lássa el a hasonló balesetek megismétlődésének elkerülése érdekében, többek között együttműködve e tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaival, a 98/37 irányelv 7. cikke értelmében e hatóságok által meghozható intézkedések elfogadása céljából, mint például az érintett gépek forgalomból való kivonása.

53 Az ilyen együttműködési kötelezettségek azonban nem kötelezhetik az importőrt arra, hogy a gépeknek a 98/37 irányelvben meghatározott alapvető követelményeknek való megfelelését saját maga ellenőrizze, mivel az ilyen kötelezettség ellentétes volna az irányelv rendszerével.

54 Ezeket a kötelezettségeket mindenképpen a Szerződés betartásával kell meghatározni. Következésképpen nem léphetik át az EK 28. és 30. cikkben megállapított korlátokat.

55 Emlékeztetni kell különösen arra, hogy a tagállamok – a behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozások EK 28. cikkben előírt tilalma ellenére — elfogadhatnak olyan intézkedéseket, amelyeket az EK 30. cikkben felsorolt általános érdekek egyike vagy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában jóváhagyott kényszerítő követelmények egyike, mint például az egészség védelme, igazol, többek között azzal a feltétellel, hogy ezek az intézkedések alkalmasak az elérni kívánt cél megvalósítására, és nem lépnek túl az annak eléréséhez szükséges mértéken (lásd ebben az értelemben a C-14/02. sz., ATRAL-ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-4431. o.] 64. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ezek a korlátok alkalmazandóak arra az együttműködési kötelezettségre is, amelyet valamely tagállam az egyik tagállamba egy másik tagállamból gépeket behozó importőrökre ró.

A szankciórendszerről

56 Meg kell vizsgálni másodszor azon büntetőjogi és polgári jogi szankcióknak a kérdését, amelyeket a nemzeti jog a 98/37 irányelvből eredő kötelezettségek megsértése esetére előírhat.

57 Hangsúlyozni kell, hogy a 98/37 irányelv nem ír elő a tagállamok számára pontos kötelezettséget a szankciórendszerre vonatkozóan. Ebből azonban nem lehet arra következtetni, hogy az ezen irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályokban előírt kötelezettségek megsértését büntetőjogilag szankcionáló nemzeti rendelkezések összeegyeztethetetlenek az irányelvvel (lásd ebben az értelemben a C-58/95., C-75/95., C-112/95., C-119/95., C-123/95., C-135/95., C-140/95., C-141/95., C-154/95. és C-157/95. sz., Gallotti és társai egyesített ügyekben 1996. szeptember 12-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-4345. o.] 14. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

58 Ugyanis a tagállamok kötelesek a részükre az EK 249. cikk harmadik bekezdésében biztosított szabadság keretében a leginkább megfelelő formákat és eszközöket megválasztani az irányelv hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében (a fent hivatkozott Gallotti-ügyben hozott ítélet 14. pontja).

59 Egyébként, amikor valamely irányelv a rendelkezései megsértése esetére nem ír elő különös szankciót, vagy ezen a ponton a nemzeti törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezésekre utal, az EK 10. cikk előírja a tagállamok számára, hogy tegyenek meg minden intézkedést, amely alkalmas a közösségi jog hatályának és érvényesülésének biztosítására. Bár szabadon mérlegelhetnek a szankciók megválasztása során, ügyelniük kell arra, hogy a közösségi szabályozás megsértését a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű szabályainak megsértésére irányadókhoz hasonló anyagi és eljárási feltételek mellett szankcionálják, amelyek mindenképpen hatékonnyá, arányossá és visszatartó erejűvé teszik a szankciót (a fent hivatkozott Gallotti-ügyben hozott ítélet 14. pontja).

60 Ebből következik, hogy a tagállamnak jogában áll büntetőjogilag szankcionálni a 98/37 irányelv végrehajtására vonatkozó jogszabályokban előírt kötelezettségek be nem tartását, ha úgy ítéli meg, hogy ez a leginkább megfelelő módja ezen irányelv hatékony érvényesülése biztosításának, amennyiben az előírt szankciók hasonlóak a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű szabályainak megsértése esetére előírt szankciókhoz, továbbá hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek (lásd ebben az értelemben a fent idézett Gallotti-ítélet 15. pontját).

61 Az ismertetett megfontolások összességét figyelembe véve az előterjesztett kérdéseket a következőképpen kell megválaszolni:

1) A 98/37 irányelv rendelkezései megtiltják az olyan nemzeti rendelkezések alkalmazását, amelyek előírják, hogy valamely tagállamba behozott, másik tagállamban gyártott olyan gép importőre, amely el van látva CE-jelöléssel, és amelyhez mellékeltek EK-megfelelőségi nyilatkozatot, ügyeljen arra, hogy a gép megfeleljen az irányelvben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági előírásoknak.

2) Az említett irányelv rendelkezéseivel nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezések alkalmazása, amelyek előírják, hogy valamely tagállamban gyártott és másik tagállamba behozott gép importőre

— a gépnek a felhasználó számára való leszállítása előtt megbizonyosodjon arról, hogy azt CE-jelöléssel ellátták-e, és mellékelték-e hozzá az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a behozatali tagállam nyelvén vagy egyik nyelvén készített fordítással együtt, valamint használati utasítást az említett tagállam nyelvén vagy nyelvein készített fordítással együtt;

— a gépnek a felhasználó számára való leszállítása után adjon meg valamennyi szükséges információt, és mindenben működjön együtt a nemzeti ellenőrző hatóságokkal, amennyiben bebizonyosodik, hogy a gép kockázatot jelent a biztonságra vagy az egészségre, feltéve hogy ezek a követelmények nem kötelezik az importőrt arra, hogy ő maga ellenőrizze, hogy a gép megfelel-e az irányelv által meghatározott alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.

3) Az EK 10. cikket és az EK 249. cikk harmadik bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem tiltják meg, hogy a tagállam büntető szankciókat alkalmazzon a 98/37 irányelvben előírt kötelezettségek betartásának hatékony biztosítása érdekében, feltéve hogy ezek a szankciók hasonlítanak a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű szabályainak megsértése esetére előírt szankciókhoz, továbbá hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) **A tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló, 1998. június 22-i 98/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései megtiltják az olyan nemzeti rendelkezések alkalmazását, amelyek előírják, hogy valamely tagállamba behozott, másik tagállamban gyártott olyan gép importőre, amelyet CE-jelöléssel láttak el, és amelyhez EK-megfelelőségi nyilatkozatot mellékeltek, ellenőrizze azt, hogy a gép megfeleljen az irányelvben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági előírásoknak.**

2) **Az említett irányelv rendelkezéseivel nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezések alkalmazása, amelyek előírják, hogy a valamely tagállamban gyártott, másik tagállamba behozott gép importőre:**

— **a gépnek a felhasználó számára való szállítása előtt megbizonyosodjon arról, hogy azt ellátták-e CE-jelöléssel, és mellékelték-e hozzá az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a behozatali tagállam nyelvén vagy egyik nyelvén készített fordítással együtt, valamint használati utasítást az említett tagállam nyelvén vagy nyelvein készített fordítással együtt;**

— **a gépnek a felhasználó számára való szállítása után adjon meg valamennyi szükséges információt, és mindenben működjön együtt a nemzeti ellenőrző hatóságokkal, amennyiben bebizonyosodik, hogy a gép kockázatot jelent a biztonságra vagy az egészségre, feltéve hogy ezek a követelmények nem kötelezik az importőrt arra, hogy ő maga ellenőrizze, hogy a gép megfelel-e az irányelv által meghatározott alapvető biztonsági és egészségvédelmi követelményeknek.**

3) **Az EK 10. cikket és az EK 249. cikk harmadik bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok nem tiltják meg, hogy valamely tagállam büntető szankciókat alkalmazzon a 98/37 irányelvben előírt kötelezettségek betartásának hatékony biztosítása érdekében, feltéve hogy ezek a szankciók megfelelnek a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű szabályainak megsértése esetére előírt szankcióknak, továbbá hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek.**

Aláírások